

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravišstvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Naročnina znaša:
celoletna . . . 3—
pololetna . . . 1-50
četrtna . . . 0-75
Posam. šte. . . 0-10

Štev. 47. V LJUBLJANI, dné 23. oktobra 1908. Leto III.

zboru zakonski načrt o delavskem starostnem zavarovanju, ki je že izdelan in potrjen po ministrskem svetu. Ker je to zdaj najvažnejše delavsko vprašanje, je samoobsebi umevno, da se mora razpravljati na shodu o njem. Kakor hitro predloži vlada državnemu zboru načrt o starostnem zavarovanju, razpošljemo vabila in ga objavimo po listih. Šlo se bo najbrže le za nekaj dni.

Izvrševalni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Kje je kak Strasser?

Amerikanski in angleški delavci imajo res krepke organizacije; zato pa tudi zmagujejo. Seveda ne mešajo vmes neumnega lopotanja proti cerkvi in veri, marveč se pečajo samo z delavskimi stvarmi, tako kakor hočemo tudi mi. Na Angleškem je bilo mogoče, da je kardinal Manning od vsakega delavca, ki je hotel vstopiti v katoliško delavsko društvo, zahteval, naj se izkaže, da je član svojega strokovnega društva. Sklepal je po pravici, da kdor se ne briga za svoj stan, za svoje tovariše, tudi ne bo dober član katoliškega društva. Socialni demokratje sami dobro vedo, da je še večina delavcev in delavk verna, da hodijo v cerkev in izvršujejo verska dejanja. In vendar tišče svoje strupeno sovraštvo v svoja strokovna društva, ki iz njih vse vprek odmeva samo gonja proti farjem in boj proti strašnemu klerikalstvu. Posebno strupen je v tem oziru tajnik socialno-demokratske zveze tobačnega delavstva, Patemann. V socialno-demokratskem listu »Der Kampf« je letos meseca avgusta sodrug Strasser opozarjal, kako nespametno je, da se socialna demokracija udeležuje protiverske gornje; pravi, da to pomaga samo liberalni gospodi. Zlasti temu se upira, da se delavci vpisujejo

v društvo »Svobodna šola«, ki hoče, kakor je znano, šolo brez veronauka. V prihodnji številki se je pa posebno Patemann razkoračil nad tem. Mož se je tako daleč skregal s svojo pametjo, da pravi, da je katolištvo (klerikalizem) največji sovražnik delavstva in najmočnejši pomočnik kapitala; duhovnike imenuje potuhne pomagače podjetnikov. Tak človek vodi delavce in delavke po tobačnih tovarnah. Ali more imeti uspeha njegovo delo? Ali more delavec ali delavka, ki še kaj drži na svojo vero, v strokovno zvezo, ki se vodi v tem duhu od takih ljudi? Kako lepo bi bilo, ko bi imeli strokovno društvo za tobačne tovarne, o katerem bi vsak delavski prijatelj mogel reči, da je res delavsko! Ali bi ne bilo za delavce nepopisne vrednosti, če bi tudi naši, za delavstvo vneti duhovniki s svojim vplivom lahko opominjali delavce in delavke, naj se pridružijo svojim strokovnim društvom? Prepričani smo, da bi tudi naši duhovniki posnemali kardinala Maninga in zahtevali od članov katoliških društev, da morajo biti vpisani pri svojih strokovnih zvezah.

Najbolj rdečega sodruga vprašujemo, naj nam pove, ali ne bi to delavcem nepopisno pomagalo v njihovem boju za boljše razmere. Kakor so pa zdaj te reči, mora biti razkol. Naši ne morejo k socialnim demokratom, in tudi nikoli ne poidejo. Res jih z zvijačo nekaj vjamejo v svoja strokovna društva, toda zvijača in sleparija trpi le en čas. Resnica pride nazadnje na dan. Naša dolžnost je, da poskrbimo za zapejlane tovariše in tovarišice med rokodelci, kovinarji, rudarji, železničarji in povsod, kjer se še dozda šopiri socialni demokrat, in jim odpremo oči. Kdor hoče biti socialni demokrat, naj bo, naj ima svoja politična društva, naj agitira za svojo stranko in ji pomaga, kakor vé in zna. Toda delavec in delavka sta v prvi vrsti zavezana skrbeti za boljše razmere. Teh pa ni

Naše naročnike.

ki še niso poravnali naročnine, prosimo naj to store. Leto »Naše Moči« se bliža koncu in končati moramo račune. Brez zamere.

Upravišstvo »Naše Moči«.

Abstinent

vabi vse prijatelje abstinenčnega in zmernostnega gibanja na sestanek, ki bo v sredo zvečer ob pol 7. v prostorih S. K. S. Z. Ljubljansko naše delavstvo je pred leti imelo častno število abstinentov. Posledice se poznajo še zdaj. — Abstinenčno in zmernostno gibanje se mora poživiti. Kako, to poizveste na sestanku, ki ga bosta vodila dr. Krek in Ivan Podlesnik.

Vseslovenski delavski shod.

Prisiljeni smo, da zopet preložimo III. vseslovenski delavski shod. Razlog je ta-le: ne vé se, kdaj skliče in kdaj preloži vlada državnemu

Dve smrti.

(Žalostna povestica brez konca.)

(Konec.)

II.

Bilo je nekaj dni po tistem skrivnostipolnem dnevu, ko mi je pravil tisti mož poprej opisano povestico. Stal sem ob bregu Save poleg mostu dobravske ceste in motril peneče savske valove. Tedaj sem se domislil Marka in njegove žalostne smrti. V duhu sem si ga predstavil.

Bled in prepaden je stal ob bregu in gledal hitre valove, ki so se lovili v silnem teku. Gozd je zašumel za njegovim hrbtom in smreke so se spogledale, kot bi si hotele nekaj povedati. Marko je pogledal opoldansko sonce, ki je bleščalo nad njim v vsej krasoti. Pod nogami mu je zmanjkalo tal in planil je v bučne savske valove. . . . Vrba, ki se je stegovala nad savsko vodo, je vztrepetala, završale so smreke v bližnjem gozdu, zabučali so valovi in odnesli Markovo truplo. In butnili so je ob skalo in je tirali dalje z razklano glavo, z odbito roko.

Novica o Markovi smrti je prišla na uho Markovi ženi. Vstala je z bolniške postelje,

vzela v naročje najmlajšo Malko, Zdravko in Vinko sta se prijala njenega krila in stopala ž njo. Tam ob bregu so se ustavili.

»Otroci, te-le valove pogledajte in to deročo Savo. Vinko, pogledj, in ti tudi, Zdravko — Ti valovi so vama vzeli očeta in tebi — Malka.« In žena je vzdignila predpasnik in si brisala lica. »Otroci, vaš oče se je vtopil, molite zanj.«

In tam ob savskem bregu je pokleknila žena in molila z bridkimi vzdihli za dušo pokojnega moža. Mala Malka ji je jokala v naročju in se ji ovijala okoli vratu. Fantka sta pokleknila poleg matere in sklenila roke k molitvi, pa nista molila. . . . Jokala sta s svojo materjo in gledala zelene, peneče savske valove.

»Oče!« je vzdihnil Zdravko in nov jok se je porodil v njegovih prsih.

»Očeta ni več, otroci, molite zanj.« Žena se je zgrudila z malo Malko na zemljo in zaplakala tako otožno in tako sočutno, da bi se je kamen moral usmiliti ob cesti.

In zadnjikrat je zavzdihnila, zadnjikrat zaplakala. Njena duša je dobila mir in je dobila pokoj. . . .

In zastoj sta mala dečka klicala mater, zastoj sta jo budila, zastoj prosila, naj se vrne z njima domov, ker sonce zahaja in se dela noč.

Ko je sonce zadnjikrat poljubilo triglavsko pogorje, sta nesla dečka Malko domov, mati pa je spala ob savskem obrežju in se je prebudila pred Gospodom.

Poleg odra je bila mizica, pregrnjena z belim, snažnim prtom, a na mizi je stal krožnik s soljo in dvema pušpanovima vejicama, s katerima so pokrapljali smrtniki umrlo ženo.

Zvonovi so plakali, jesensko solnce je pogledalo skozi okno Bregarjeve hiše in dva pramenčka je spustilo to solnce skozi okno v Bregarjevo hišo, na obraz umrle. Tako lep je bil ta obraz v solčnih pramenčkih in zasvetil se je. Oči je imela zaprte in nekoliko udrt.

»Bog plačaj, ker ste pokropili!«

»Bog daj! Kako da je tako naenkrat umrla?«

»E, dovolj dolgo se je mučila,« je menila Skledarjeva Urška. »Bog jo je poklical k Sebi. Saj bomo vsi šli počasi. . . .«

»Pravijo, da Bog take ljudi ljubi, ki jih v takem času pokliče pred sodbo, kot je vseh vernih duš dan.«

»Bog že vé, kaj dela. Pravična je bila. Naj v miru počiva!«

Vukovi.

brez edinosti. Edinosti pa ni in je ne bo, dokler se bodo strokovna društva pečala s takimi stvarmi, ki morajo odbijati delavca, ker nasprotujejo njegovemu prepričanju in bijejo v lice njegovi vesti.

Veseli nas, da je tudi med socialnimi demokrati v tem oziru nekaj pametnih ljudi, škoda, da tako malo, in da jih ni prav nič takih pri nas. Škoda, da ni med slovenskimi socialno-svoja strokovna društva, toda zvižaja in slepa-odprl oči sodrugom in jim povedal to, kar je očito kot beli dan: »Na Slovenskem govoriti o kapitalizmu duhovščine, ki je med vsemi izobraženimi stanovi gmotno na najslabšem, je navadna laž. Tu praviti, da duhovščina, da cerkev nasprotuje delavcem in jih zavira v njihovem boju, je najgrje obrekovanje. To vé ljudstvo, to vedo tudi delavci, ki jim je natančno znano, da so ravno duhovniki in stranke, katerim pripadajo, najodločnejši v boju za demokracijo in za čvrsto socialno preosnovno v korist delavskim stanovom. Zato je pa oslarija misliti na to, da bi bilo mogoče združiti vse delavce v socialno-demokraškem taboru. Gre se za to: Ali hočemo res izboljšati delavske razmere, ali se nam gre pa le za to, da gonimo lajno proti farjem, da za to delo vlečemo delavcem grošičke iz žepov in pri tem nekaj takozvanih strokovnih tajnikov preživimo?«

Socialni demokrat, ki bi tako govoril, bi bil res nekaj vreden in delavci bi mu bili lahko hvaležni. Roko v roki bi socialno-demokratski in krščansko-socialni delavec šla kadar bi se šlo za delavske stvari. V politiki po svojih potih, v verskem oziru različna, bi stala v strokovnem društvu brat ob bratu, tovariš ob tovarišu. Potem bi bili boji uspešnejši, zmage ložje in združeni kapitalizem bi našel odpor v združenem delavstvu.

Tobačno delavstvo.

Cvetke »Tobačnega delavca«. Svoji k svojim! Člankar priporoča vstop v socialno demokraško konsumno društvo, ki je ustanavlja Ante Kristan v Ljubljani. Socialnim demokratom priporočamo, naj le pristopijo v Tonetovo društvo, da ne bo storilo tako žalostnega konca, kakoršnega je napravil pred časom pogoreli socialno-demokratski konsum. — Naši somišljeniki in somišljenice pa pristopajte v naše I. ljubljansko delavsko konsumno društvo na Kongresnem trgu, v hišo, kjer ima tvrdka Kleinmayer & Bamberg svojo prodajalnico. Naš konsum je že star, vtrjen in lepo deluje. Svoji k svojim! Izvajajte naši somišljeniki in somišljenice. — Graja Ivanu Hribarju. V članku »Svoji k svojim!« napadajo gospod sodrug Ivana Hribarja z besedami: Slovenski župan Hribar je rekel slovenskim delavcem: »Pa pijte vodo, če vam je pivo predrago«. Abstinenci bi ga za to ne smeli grajati, tudi taki ne, ki govore javno za abstinenco, po shodu se ga pa tako nacukajo, da merijo po vseh štirih pot domov. A zato tega ne bležimo, marveč zato, ker socialno-demokratska krajevna skupina vedno klečeplazi pred ljubljanskim županom, mu pošilja prošnje in ga fehta, naj jih podpira pri glavnem ravnateljstvu. Rdeči fantje in abstinenci govorniki pivopivci, veste, na eni strani napadati ljubljanskega župana, na drugi pa klečeplaziti pred njim, prav res le vi razumete, mi priprosti ljudje že ne. Ej, kaj še, gliha vas s Hribarjem vkup štriha. — Enako restantom naj ostane še naprej tobačno delavstvo po »Tobačnem delavcu«, ki mu ni prav, da smo se začeli boriti proti vizitaciji. Med preroke so tudi šli veleučeni gospodje, ki pa pišejo, ker že narpej povejo, da bo to brez uspeha. Seveda, brez uspeha, ker se jim to ne zdi umestno. Zakaj se vam li to ne zdi umestno. Zdi se nam, da nasprotujete, ker si še niste izprosili najvišjega Patermannovega žegna, sami pa itak ne smete ničesar storiti, ker ste revčki Patermannovi kašrpili, dasi ste bolj kunštni kakor on. — Shoda krščanske podružnice 19. avgusta »Tobačni delavec« ni prezrl. Ullreich mu je všeč, manj Moškerc, ker je povedal nekaj zasluženih socialnim demokratom. Seveda, Čatar pa leži gospodi najbolj v želodcu. Nič čudnega. Delavstvo mu zaupa, ker vé, da gori in nesebično dela za delavsko korist. Ampak kljub vsej učenosti, ki jo kažejo, so pa le stari, veliki otroci, ker ga oponašajo. Ej, se pozna, da so hodili ti-le rdeči otročki in punčke h Kurjem želodčku v šolo. Čatar se pa ni zmotil, ne prenalgil, kajti spomenice smo mi pred vami vlagali, kar sami dobro znate.

Zadnja se je vložila ta mesec. Njen načrt je objavila »Naša Moč« 2. t. m., sklenjeno besedilo pa zadnji »Glasnik«. Le ne zavijajte in ne pačite splošno znane resnice. Delavstvo vé, da lažete. — Klerikalci nas posnemajo, piše »Tobačni delavec«, ker se je povdarjalo na mednarodni konferenci krščanskih strokovnih organizacij v Curihu, da naj se krščansko misleče delavstvo organizira v bodoče mednarodno in z izključitvijo verskih vprašanj. Otroci potrebujejo nauka. Zato jih poučimo, da so takozvane krščanske strokovne zveze, odkar obstajajo, tako organizirane, kakor se je naglašalo v Curihu. Če ne verjamete, vprašajte Bebla v Berolinu, ker vaš Patermann tega seveda ne vé. Mož je namreč yelik v zabavljanju proti farjem, drugače pa ne prebistroumen. Kristana tega tudi ne znata, ker ju na Dunaju in v Pragi o tem niso poučili, drugje pa še nista študirala socialno-demokratskih, še manj pa druge delavske organizacije.

Razpredelnica Ia

po kateri se določi preskrbninska pravica vsacega člana v vsakem preskrbninskem razredu na podlagi normalne dneine člana, kadar se pomakne v višji razred. (Veljavno za čas od 9. julija 1898 do 1. januarja 1902 vstopivše člane.)

Provizijski razred	Vštevni službeni čas	Plaćilni razred	IV. razred				III. razred				II. razred				I. razred			
			b		a		b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a
			K	h	K	h												
			1	25	1	50	1	75	2	—	2	75	2	50	2	75	3	—
	od	do	375	—	450	—	515	—	600	—	675	—	750	—	825	—	900	—
			162	—	162	—	162	—	162	—	16	—	162	—	162	—	162	—
			537	—	612	—	687	—	762	—	837	—	912	—	987	—	1062	—
10urna normalna dneina Letni zaslužek vrednost normalnih dnin vrednost naturalij skupaj			Letna provizija vrednost normalnih dnin vrednost naturalij skupaj															
I.	3	5	86	60	86	60	86	60	86	60	86	60	86	60	86	60	86	60
II.	5	10	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
			200	—	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—
III.	10	15	108	9	115	15	121	71	128	27	134	84	141	40	147	96	154	52
			113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
IV.	15	20	221	99	228	55	235	11	241	67	248	24	254	80	261	36	267	92
			130	58	143	70	156	82	169	95	183	08	196	20	209	32	222	45
V.	20	25	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
			243	98	257	10	270	22	283	35	296	48	309	60	322	72	335	85
VI.	25	30	152	57	172	25	191	93	211	62	231	32	251	—	270	69	290	37
			113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
VII.	30	35	265	97	285	65	305	33	325	02	344	72	364	40	384	09	403	77
			174	55	200	80	227	05	253	30	279	55	305	80	332	04	358	30
VIII.	35	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
			287	95	314	20	340	45	366	70	392	95	419	0	445	45	471	70
IX.	čez 40		196	54	229	35	262	16	294	97	327	79	360	60	393	42	426	22
			113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
			309	94	342	45	375	56	408	37	441	19	474	—	506	82	539	62
			218	53	257	9	297	27	336	65	376	03	415	40	454	78	494	15
			113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
			331	93	371	30	410	67	450	05	489	43	528	80	568	18	607	55
			240	52	286	45	332	38	378	32	424	27	470	20	516	14	562	07
			113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
			353	97	399	85	445	78	491	72	537	67	583	60	629	54	675	47
			262	50	315	—	367	5	420	—	472	50	525	—	577	50	630	—
			113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40	113	40
			375	90	428	40	480	90	533	40	585	90	638	40	690	90	743	40

Rudar.

Idrija. V zadnji številki »Naše Moči« smo čitali premembo § 21 in razpredelnico I b, to je določena visokost preskrbnin za one člane, ki so po 1/I 1902 dosedaj in za v prihodnje sprejete. Danes vam se predloži razpredelnica I a, t. j. za iste člane, ki so bili od 9. julija 1898 do 1. prosinca 1902 sprejeti. Dalje sledi prememba:

2. § 74 dobi odstavek: Člani nadzorništva imajo pravico do odškodnine, ki naj dosega višino njihovega zaslužka, katerega vsled svojega poslovanja kot taki zaslužiti niso mogli.

3. § 76 naj se glasi: Po predpisih § 39 zakona z dné 28. julija 1889 drž. zak. št. 127 oziroma člena I. § 40 zadnji odstavek zakona z dne 17. septembra drž. zak. št. 178 zaračuni naj se mesečna preskrbnina po pravilniku z dné 1. prosinca 1902 pri vseh v smislu § 75, zadnji odstavek teh pravil pri bratovski skladnici zavarovanih stalnih članov za slučaj onemoglosti po 26-kratnem znesku zadnje normalne dninske plače za 12-urno dnino, z 10-urnim delom, ali pa kjer take normalne dninske plače ne obstoje, s 25% zvišanjem normalne dninske plače za osemurno dnino tako, da znaša zaslužek po vračunjenem času

čez 3 do 15 let službe 0.1

čez 15 do 20 let službe 0.2

čez 20 do 25 let službe 0.3

čez 25 do 30 let službe 0.4

čez 30 do 35 let službe 0.5

čez 35 do 40 let službe 0.6

čez 40 službenih let 0.7 del

šestindvajsetkratnega zneska normalne dninske plače.

Ako se pri tem preračunavanju izkaže, da je letna preskrbnina manjša, kakor v § 4 za-

kona za bratovske skladnice določena minimalna preskrbnina, tedaj se ima prva na letnih 200 K povišati.

V slučaju smrti katerega teh članov dobé njihove vdove po § 5, točka 1, zakona za bratovske skladnice, vsaj $\frac{1}{3}$ in sirote brez očeta vsaj $\frac{1}{3}$ umrlemu očetu po predstojajočih določilih pripadajoče preskrbnine, ki ne sme biti manjša kot letnih 66 $\frac{2}{3}$ kron oziroma 33 $\frac{1}{3}$ kron.

Od teh, iz predstojajočih določil izhajajočih preskrbnin plača preskrbninska blagajna v smislu §§ 4 in 5 zakona za bratovske skladnice z dné 28. julija 1889 drž. zak. št. 127 določene preskrbnine iz bratovske skladnice v znesku 200 kron oziroma 66 $\frac{2}{3}$ in 33 $\frac{1}{3}$ kron, katero plačevanje se bode po merodajnosti prihodnjih matematičnih bilanc zvišalo medtem, ko se bodo te presegaajoči zneski na račun splošnega pokojninskega zaklada vračunovali.

Glede izplačevanja vdovskih in sirotninskih preskrbnin velja še v § 22 odst. 3 pravil brat. skladnic označena omejitvena določba,

da svota vdovske preskrbnine in sirotninskih preskrbnin, oziroma svota samih sirotninskih preskrbnin ne sme preseagati tri četrtine pokojnemu soprogu oziroma očetu po predstojajočih določilih pripadajoče preskrbnine.

Po starih preskrbninskih določilih pravice do preskrbnine določeni karencni čas, se zniža po § 14, točka 2 postavbe bratovske skladnice, za omenjene člane od 8 let na 3 leta in se imenovanim članom oziroma njih svojcem dovolé zgoraj določene preskrbnine tudi v slučaju, ako nastopi onemoglost oziroma smrt takega člana v teku 3 do 8 vračunjenih službenih let.

Ako je onemoglost ali smrt omenjenih članov nastala vsled obratne nezgode, zvišajo se po predstojajočih določilih izhajajoče preskrbnine tako, da se priračuna članom, ki imajo manj kot 20 službenih let 10 službenih let in članom, ki imajo več kot 20 službenih let 5 službenih let, ne oziraje se na karencno dobo treh let.

Določbe k § 76 dodatek III in V ostanejo neizpremenjene.

4. Vsi v pravih navedeni denarni zneski se imajo v kronski veljavi navajati. (N. pr. § 15 določena podpora za bolne člane največ 10 gld. na leto oziroma 500 gld. naj se glasi 20 kron oziroma 100 kron na leto. Računovodji dose-
dajno 250 gld. plače, naj se glasi 500 K itd.
(Dalje prihodnjič.)

Prometna zveza.

Naznanilo. Gospodje odborniki krajne skupine »Prometne zveze« v Ljubljani južni kolodvor se tem potom uljudno naprošajo, da se udeležijo polnoštevilno odborove seje, ki se vrši v nedeljo, dné 25. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v stanovanju Jakoba Milavca, Zalokarjeve ulice 9.

Shod železničarjev v Laškem trgu. V nedeljo, dné 18. t. m. se je vršil shod železničarjev v Laškem trgu. Shod je bil prav povoljno obiskan. Na shod je prišel tudi državni poslanec dr. Benkovič in gosp. župnik iz Rimskega toplica.

Shod je otvoril in pozdravil navzoče zaupnik »Prometne zveze«. Gospod državni poslanec dr. Benkovič je govoril o demokraciji. Povdarjal je potrebo združevanja železničarjev, kakor tudi drugih stanov. Imamo pa dve organizaciji železničarjev: »Prometna zveza« dela v krščansko-socialnem smislu in zastavlja vse svoje moči v korist železničarjev. Največ pozornosti pa obrača na to, da se izboljša ubogim delavcem in poduradnikom njihov žalostni položaj, to je, da se prične izboljšavati pri delavcu, ne pa pri tistih, ki imajo že sedaj toliko, dasiravno ne preveč, da jim ni treba stradati, kakor morajo delavci in njih družine. Drugo društvo je socialnodemokratično. To društvo ima v državnem zboru veliko moč. Socialni demokratje imajo v avstrijskem parlamentu 88 poslancev. Toda doslej socialni demokratje niso stavili v državnem zboru nobenega predloga, ki bi izboljšal stanje delavskim stanovom. Stavili so pač letos take predloge, o katerih so vedeli že naprej, da se ne morejo izvršiti. To so pa storili zato, da potem lažje upijejo po shodih: Glejte, toliko in toliko milijonov smo postavili v proračun za izboljšanje delavstva oziroma železničarjev. Pa državni zbor nam jih ni dovolil. Krščanski socialisti so krivi, da ne dosežemo, kar zahtevamo, zato se delavstvu tudi nič ne izboljša. Gospod državni poslanec je nato povedal resnično dogodbo iz leta 1907., ko je prišla pod vodstvom socialno-demokratskih poslancev deputacija poštnih uslužbencev k finančnemu ministru. Ta dogodba je tudi danes v »Naši Moči«. Govornik je nato še nekoliko ožigosal socialno-demokratsko postopanje, nato pa obljubil, da hoče vse storiti, da se izboljšajo razmere železničarjem. Obljubil je tudi, da hoče vse zadeve članov »Prometne zveze«, ki se tičejo nezgod pri izvrševanju poklica, ali krivice, ki se gode članom od strani predpostavljanih, pri sodnji brezplačno zastopati.

Ker g. poslanec ni mogel dalje ostati pri shodu radi nujnih opravkov drugod, se mu v imenu navzočih zahvali J. Milavec iz Ljubljane za njegov trud in naklonjenost napram železničarjem in ga prosi, da kmalu zopet obišče kak shod železničarjev v tem okraju.

Gospod sklicatelj je nato razložil pravila »Prometne zveze«. Razložil je tudi, zakaj se je ustanovila »Prometna zveza«, za kar smo mu zelo hvaležni. Tukajšnji rdečkarji trde, da niso proti veri in duhovnikom. Gosp. govornik nam je pa odločno razložil, da so socialni demokratje predvsem nasprotniki cerkve in vere. Dokazal je tudi, da je socialnim demokratom več za vzdrževanje židovskih pijavk, kot pa za blagostanje delavcev trpinov. Zato pa se ne bomo dali mi prav nič več farbat od socialnih demokratov, ampak krepko jim bomo na njih laži povedali v brk, kdo da so. Vršilo se je vpisovanje novih članov in mi smo s številom prav zadovoljni.

Po shodu je igrala godba in prav dobro smo se zabavali. Le prekmalu je potekel čas. Gosp. drž. poslancu dr. Benkoviču in g. Jakobu Milavcu pa srčna hvala za trud in mi le želimo, da se vidimo zopet prav kmalu. Na svidenje!

Za mesec oktober je plačati mrtvaščina za dva smrtna slučaja in sicer za Frančiško Steiner, Strading in Antona Huber, Roppen. Plačati je torej vsakemu članu 10 vin. mrtvaščine.

Lepo upanje socialno-demokratskim železničarjem daje sledeča resnična dogodba. Dné

28. septembra t. l. je govoril na shodu v Maria-schein na severnem Češkem poslanec Kemetter, ki je znan kot posebno železničarjem pri-jazen poslanec. Med drugim je ta poslanec po-vedal sledeče: Lansko leto meseca junija je prišla k finančnemu ministru deputacija poštnih uslužbencev pod vodstvom socialno-demokratskih poslancev. Tudi jaz sem bil navzoč, ne sicer z deputacijo, ali ravno takrat sem bil pri finančnem ministru in sem vse sam videl in tudi vse slišal. Gospod finančni minister je deputacijo zelo prijazno sprejel in rekel: »Razumem vaše želje, so prav lepe in tudi pametne. Ali če Vam jih ne morem izpolniti, potem se zahvalite tem gospodom.« (Minister je s pr-stom kazal na socialno-demokratske poslance.) Cez malo časa pravi minister: »Če mi ti gos-podje vse moje zahteve črtajo, potem nimam denarja in ga vam ne morem dati.« Deputa-cija je odšla in ostal sem pri ministru. Čez par minut pa pride k ministru dr. Adler. Jaz sem bil navzoč in dr. Adler pravi ves razburjen ministru: »Ekszellenca, kaj ste sto-rili, kako senasupate pred depu-tacijo tako razkrinkati? Zakaj ste ljudem to povedali? (Exzellenz, was haben Sie getan, wie können Sie uns vor einer Deputation so blossstellen? Warum haben Sie den Leuten das gesagt?) Finančni minister pa je odgovoril dr. Adlerju: »Rad bi videl, ako ne sme tudi minister enkrat resnico govoriti!« (Jetzt möcht ich doch sehen, ob ein Minister nicht auch einmal die Wahrheit sagen darf!) Gospod finančni minister se je obrnil, pokazal dr. Adlerju hrbet in odšel. To je govoril po-slanec Kemetter na shodu. Mi pa to že zdav-naj vemo: ako poslanci ne dovolijo vladi proračuna, potem tudi vlada ničesar dati ne more. Lansko leto so predlagali socialni demokratje 20 milijonov za izboljšanje železničarjev, proračuna pa, ki je glavna stvar za vse državne naprave in tudi za plače in izboljšanje usluž-bencev, pa niso dovolili. Nobenih davkov, pa mnogo podpore, to ni mogoče. Mi smo o tem že lansko leto pisali pod zaglavjem »Prometna zveza«, zato bi bilo le preveč, da bi še danes o takih stvareh trtili dragocen prostor tega lista. Naši somišljeniki to razumejo, a sveta dolžnost naših somišljenikov je, da uboge od socialnih demokratov zaslepljene sotovariše o tem pouče in jim odpro oči. Socialni demo-kratje store vse, da njih pohlevne ovčice niče-sar ne zvedo o počenjanju rdečih generalov, pač pa se iz srca smejejo, da ljudstvo, posebno še železničarji kolnejo čez bedni svoj položaj in jim nosijo svetle kronce, da jih voditelji in ge-nerali zapravljajo po kavarnah in poleti po toplicah. Saj pravijo socialni demokratje: Ka-dar bo ljudstvo popolnoma nezadovoljno bo vsled te nezadovoljnosti postalo surovo, takrat bo šla naša pšenica v klasje. Zato pa, želez-ničarji, proč od vratolomne socialno-demokra-ske politike, ako hočete, da se izboljša vaš bedni položaj, in se vaši deputaciji, ki bi šla prosit za izboljšanje, ne zgodi tako, kot se je zgodilo deputaciji poštnih uslužbencev. Vsi v »Prometno zvezo«, ki je edino pošteno in za železničarje delavno železničarsko društvo!

Za hudodelce, ne pa za železničarje. Po-vodom 60letnega vladanja je cesar pomilostil mnogo hudodelcev in jim storil mnogo dobrega s tem, da se povrnejo v svet. Prav tako! Mi jim privoščimo. Vendar se nam tu usiljuje vprašanje: Kaj bodo dobili tisti, ki zvesto služijo državi in človeštvu? To so predvsem železničarji! Njim, ki noč in dan skrbje za varnost življenja drugih državljanov, njim, ki v družbi ti-soč in tisoč drugih ljudi nosijo v državne bla-gajne milijone, tem se ni nič dalo. Ali se jim bodo morda tudi odprla vrata cesarske milosti in se jim bo izboljšalo njihovo bedno stanje? Malo je upanja! Govori se sicer, da cesar zato noče potrditi predloge o izboljšanju plač držav-nim uslužbencem, ker se je v tej predlogi pre-malo upoštevalo nižje kategorije. Ali naj bodo tudi te govorice neresnične in naj kot jesenska slana, ki že prihaja v deželo, požgo vse upa-nje na izboljšanje v srcih ubogih in vedno go-ljufanih železničarjev.

Med brati in sestrami.

Iz ljubljanske predilnice. V zadnji številki »Naše Moči« je zopet bil dopis iz naše predil-nice, zakar se mora pohvaliti dopisnik, ker s tem takorekoč agitira za »Našo Moč«, da jo naši delavci in delavke rajši berejo in naše Strokovno društvo se mu mora zahvaliti, ker tudi v dopisu za društvo agitira in pa zato tudi,

ker je izrekel javno zahvalo našemu gospodu ravnatelju zato, ker je pustil delo ustaviti na dan pogreba nedolžnih žrtev Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča. Kar je pa cenjeni dopisnik pisal v tretjem delu svojega dopisa, ga pa ne moremo pohvaliti, ker je poročal neresnico. On je pisal o neki delavki, da je hotela za venec pobirati za naše umrle sotrpine in da jo je zato paznik F. J. pričel zmerjati in suvati, to pa ni bilo res, ker se je odbor našega Strokovnega društva o tej zadevi natančno informiral pri gospodu ravnatelju, pri omenjenemu pazniku in pri njenih sodelavkah in je odbor izpoznal, da je bila delavka kriva, ne pa paznik, kakor je dotična delavka okrog raznašala in se je tudi cenj. dopisnik vsedel na njeni lim. Tudi ni bil ta vzrok, da je hotela za venec pobirati, ampak je vse drugi vzrok bil, glavni vzrok tej aferi je bil delavkin predolgi jezik, s katerim je ho-tela svoje sodelavke obrekovati in ko ji je paz-nik rekel, da naj bo tiho, je hotela še nje-ga v kozji rog ugnati, kar se ji pa paznik pač ne bode pustil. Če pa še cenj. dopisnik želi natanč-nega pojasnila o tej zadevi, naj se pa oglasi pri podpisane mu, kateri mu bo rade volje na-tančno razložil vso stvar, kar v dopisu javno ni hotel, ker se mu preneumno zdi. — Franc Kos, t. č. predsednik Strokovnega društva pre-dilnice.

Sava. Nedeljsko zborovanje Strokovnega društva ostane delavstvu v spominu. Govoril je državni poslanec Gostinčar o edinosti delav-stva ob vevškem in medvoškem štrajku. Opisal je, kako žalostno vlogo so igrali ob tem štrajku socialni demokrati, osobito njihov voditelj, ne-kdanji kristjan Ante Kristan. Tudi na Savi so delali socialni demokratje prvi na razdor med delavstvom. Zdaj še hušje delajo nani. Posla-nec je omenjal, kakšno klavrno vlogo igrajo so-cialni demokratje v državnem zboru. Vse jim je le za agitacijo. Po shodih vpijejo, da ne morejo ničesar napraviti, češ, da jih je premalo. Od nas pa zahtevajo vse, ko nas je komaj 17 poslancev v našem klubu. Škanđal za tako stranko, ki šteje 88 poslancev, pa ni v stanu, da kaj napra-vi. Socialna demokracija je v državnem zboru najponižnejša vladna stranka, ki je samo za to tu, da maže ministrskemu predsedniku Becku čevlje. Najneumnejši so pa naši socialni demo-kрати. S farjem pričenjajo in s farjem končajo vse. Nemški socialni demokrati so že izpregle-dali, da s »farško« gonjo ne pridejo naprej in jo opuščajo. Po poslančevem govoru je povedal Čebulj nekaj krepkih rdečkarjem. Društvo ob-stoji že štiri leta. Socialna demokracija se ni na-padala na nobenem shodu. V nedeljo je pa pri-čel začetkom shoda takoj izzivati socialni de-mokrat Krepevnik. Med zborovanjem je moral seveda molčati. Zborovalci so ogorčeno izjav-ljali, da so savski demokrati vsi delavski izda-javci.

Bistrica v Rožu. Pri nas smo imeli v nede-ljo po § 2 dobro obiskan delavski shod. Govoril je državni poslanec Gostinčar o državnem zbo-ru glede na delavstvo.

Z lastnimi močmi.

P. n. somišljenikom, slov. društvom in de-narnim zavodom. V Trbovljah se je v zadnjem času začelo živahno socialno delo: Ustanovilo se je kmetijsko bralno društvo s telovadnim od-sekom, strokovno društvo rudarjev, strokovno društvo paznikov in kmečko-delavska hranilni-ca in posojilnica (Rajfajznočka). Vsa ta v okri-lju krščansko-socialne organizacije stoječa društva se lepo razvijajo in raste število članov od dne do dne. Ker so pa vse gostilne, katere imajo večje lokale na razpolago, v rokah na-sprotnikov, kateri ne trpijo naših društev pod svoj streho — pred kratkim se je naš telovadni odsek postavil na cesto in sedaj ne more telo-vaditi — in ker so dosedanji naši prostori dosti pretesni, in slednjič, ker ne moremo vsled po-manjkanja prostorov prirejati nobenih shodov, predavanj in prireditev v večjem obsegu, zato smo sklenili postaviti za vse te organizacije la-sten društven dom. Ne nameravamo staviti ve-likanske palače, temveč priprosto dvorano za zborovanja in nekaj sob kot lokale za društva. Vendar pa tudi za to stavbo nimamo dovolj lastnih sredstev, in radi tega se obračamo do vseh somišljenikov, kakor tudi društev in de-narnih zavodov na Slovenskem s prošnjo, da nam naklonijo kako podporo. Podpora se lahko pošlje kot darilo ali pa kot hranilna vloga kmeč-ko-delavski hranilnici in posojilnici v Trbov-ljah. Vsaka taka hranilna vloga se bode obre-stovala kakor druge hranilne vloge, pač pa bo-

de neodpovedljiva za dobo pet let. Po preteku petih let se bo de na željo vlagatelj izplačala. Z najemninami društev, s čistim dobičkom vsakoletnih večjih prireditev se bo de dobilo dovolj sredstev za obrestovanje in delno odplačilo giavnice. Vse pošiljatve naj se naslovijo na kmečko-delavsko hranilnico in posojilnico v Trbovljah. Vsa darila se bodo objavila v »Slov. Gospodarju« in »Slovenču«. Somišljeniki! Denarni zavodi! Podpirajte nas pri našem prizadevanju zgraditi v Trbovljah, v največjem rudarskem središču na Slovenskem, društven dom. Z vašim činom bode de pripomogli, da se bode krščansko socialna organizacija v Trbovljah razširila in ojačila. Pridite nam na pomoč! Odbor za zgradbo društvenega doma: Dr. Ivan Benkovič, drž. poslanec. Za kmetijsko bralno društvo: Kmet Ignacij Štrovs, predsednikov namestnik. Za strokovno društvo rudarjev: Rudar Ivan Brunek, predsednik. Za strokovno društvo paznikov: Paznik Ivan Zupan, predsednik. Za kmečko-delavsko hranilnico in posojilnico: Kaplan Josip Lončarič, predsednik. Kmet Mihael Grešak, nadpaznik Ivan Božič, odbor-nika.

Cene brez konkurence!

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofljo 19,

priporoča svojo

veliko zalogo izgotovljenih oblek za dame, gospode, dečke in deklice po najnižji ceni.

Solidna postrežba!

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe.
Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov
Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
izredno veliko svojo zalogo furnitur.
Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.
Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramo-
fone in igre.

Delavke in delavci pozor!

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti

Josip Vidmar
v Ljubljani
Pred škofljo št. 19, — Stari trg št. 4.
Prešernove ulice št. 4.
Popravila točno in ceno.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH
Edini zavod
za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja
na par

Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče
Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufaktorni
trgovini:

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Špitalske ulice

Ljubljana

Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago

za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Hincetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kotkovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene